provincie limburg

Provinciale Staten

Clustercode	NW	**Uw kenmerk**	-
Ons kenmerk	DOC-00786910	**Maastricht**	3 juni 2025
Bijlage(n)	1	**Verzonden**	3 juni 2025

Onderwerp
Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : A. Wesseling
Fractie : D66
Inzake : Pesticidendeken de Peel

Vraag 1.
Is het College bekend met het onderzoek dat in opdracht van Werkgroep Behoud De Peel is uitgevoerd naar de aanwezigheid van pesticiden in en rond de Peel?

Antwoord.
Ja, het College heeft kennis genomen van het onderzoek en het rapport getiteld ‘Onderzoek naar de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in Natura 2000-gebieden in de Peel’ van 12 april 2025 dat is uitgevoerd in opdracht van Stichting Werkgroep Behoud de Peel.

Vraag 2.
Hoe beoordeelt het College de bevinding dat er een ‘deken van pesticiden uit de landbouw over de Peel’ ligt, inclusief middelen die inmiddels verboden zijn?

Antwoord.
Het onderzoek laat zien dat er chemische stoffen die gebruikt worden als gewasbeschermingsmiddel, worden teruggevonden in het natuurgebied. Dit zowel in de randen van de gebieden als in de kernen op grote afstand van landbouwpercelen. Ook in andere delen van Nederland is soortgelijk onderzoek uitgevoerd, bijvoorbeeld in Drenthe op initiatief van vereniging Meten=Weten (zie onderzoeksrapport maart 2020[1]).

[1] *Onderzoek naar de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in vier Natura 2000 gebieden in Drenthe en de mogelijke invloed van de afstand van natuurgebieden tot landbouwgebieden op de belasting met bestrijdingsmiddelen*, Vereniging Meten is Weten, maart 2020.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Echter, ondanks voornoemde uitgevoerde onderzoeken is er in Nederland nog maar weinig kennis ontwikkeld over eventuele negatieve effecten op Natura 2000-gebieden ten gevolge van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Over het eventuele gebruik van verboden middelen kunnen we kort zijn. Ons college vindt dit uiteraard niet acceptabel.

Vraag 3.
Er zijn in het verleden vaker signalen geweest over de impact van pesticiden op biodiversiteit. Ziet het College aanleiding om, mede naar aanleiding van dit onderzoek, nieuw of aanvullend onderzoek te doen naar de effecten op insecten en andere diersoorten in de Peel?

Antwoord.
Zoals beschreven in het antwoord op vraag 2, is er op dit moment weinig bekend over het eventuele negatieve effecten op Natura 2000-gebieden ten gevolge van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Wij onderschrijven daarom de noodzaak voor verder onderzoek. Hoewel kennis over de effecten van gewasbeschermingsmiddelen specifiek in de Peel relevant zou zijn, zijn wij van mening dat het raadzaam is dat deze kennis beschikbaar komt voor *alle* gebieden. Wij zijn daarom van mening dat dergelijke (landelijke) onderzoeken moeten worden ingesteld door het Rijk en/of in IPO-verband (Interprovinciaal Overleg).

In opdracht van het IPO wordt momenteel een verkenning gedaan naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op o.a. Natura 2000-gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. De uitkomsten hiervan worden later dit jaar verwacht.

Het Rijk heeft te kennen gegeven te gaan onderzoeken of en hoe er kaders kunnen worden aangereikt voor het uit te voeren ecologisch onderzoek naar het effect van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-waarden (Kamerbrief 12 mei jl., DGA / 98229229).
Daarnaast laat het Rijk in beantwoording van Kamervragen van 22 april jl. (DGA / 98086153) weten dat het in gesprek is met het RIVM en de WUR om een verkennend onderzoek te verrichten ter onderbouwing van spuitzones. Ook is in opdracht van het Rijk een ‘Impactanalyse stoppen van gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden’ uitgevoerd (Kamerbrief 13 mei jl., DGA-PAV / 97364034).

De noodzaak voor een aanvullend onderzoek specifiek voor de Peel zal worden afgewogen tegen de inzichten uit bovengenoemde onderzoeken.

Vraag 4.
In eerdere commissievergaderingen verwees het College naar Den Haag voor effectieve landelijke actie tegen pesticidengebruik. Hoewel D66 de visie deelt dat landelijk beleid het meest effectief zou zijn, mogen we met deze onderzoeksresultaten niet langer een afwachtende houding aannemen.

Deelt uw college de opvatting van D66 dat de ernst van de situatie in de Peel vraagt om provinciaal handelen?

Antwoord.
Zoals bij het antwoord op vraag 3 aangegeven, zijn wij betrokken bij een verkenning die in opdracht van het IPO wordt gedaan naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op o.a. Natura 2000-gebieden.

Vraag 5.
Op 2 april jl. heeft de Raad van State bepaald dat een natuurvergunning nodig is voor het gebruik van pesticiden nabij Natura 2000-gebieden.

Op welke wijze gaat de provincie invulling geven aan deze uitspraak van de Raad van State?

Antwoord.
De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) heeft recent een uitspraak rondom dit onderwerp gedaan (ECLI:NL:RVS:2025:1428) waarbij kort samengevat is geoordeeld dat, ondanks dat er nog veel onbekend is over de mogelijke effecten door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden, aan het voorzorgsbeginsel dat ten grondslag ligt aan artikel 2.7 van de Wnb (Wet natuurbescherming) niet voorbij mag worden gegaan. In de betreffende zaak (die inhoudelijk ziet op de lelieteelt) bestaan er volgens de Afdeling voldoende aanwijzingen dat het op voorhand niet uit te sluiten is dat er negatieve effecten kunnen zijn op Natura 2000-gebieden door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en er derhalve in principe een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereist is.

Op dit moment wordt de uitspraak van de Afdeling nader bestudeerd. Het is echter duidelijk dat dit onderwerp nader onderzoek en uiteindelijk ook actie vergt. Het heeft onze voorkeur dat dit door Rijk, IPO en provincies in gezamenlijkheid wordt opgepakt.

Vraag 6.
De provincie heeft de bevoegdheid om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden te verbieden. Overweegt uw college om beleidsregels op te stellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.
Zoals wij u eerder bij de beantwoording van Statenvragen d.d. 9 juli 2024, DOC-00674444, hebben bericht, herzien wij het grondwaterbeschermingsbeleid met als doel om de bescherming van de drinkwatervoorziening te verbeteren. Daarmee geven wij invulling aan hetgeen over dit onderwerp is vermeld in het Provinciaal Waterprogramma 2022-2027. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden maakt onderdeel uit van deze herziening, hetgeen aanleiding kan geven tot aanpassing van de Omgevingsverordening. Wij verwachten deze herziening af te ronden en een voorstel in 2026 aan Provinciale Staten te kunnen voorleggen. Uiteraard zullen wij daarbij ook rekening houden met de nationale ontwikkelingen op dit gebied als aangeduid in het KRW-impulsprogramma (Kamerbrief IENW/BSK-2023/148520) en eerdergenoemde onderzoeken.

Vraag 7.
Is het College bereid om in kaart te brengen wat het verbieden van bestrijdingsmiddelen rondom kwetsbare natuurgebieden in de Peel zou kunnen opleveren voor biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.
Wij verwijzen u naar het antwoord op vraag 3.

Vraag 8.
Hoe staat het College tegenover het voorstel van Werkgroep Behoud De Peel om vergunningplicht in te voeren voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de nabijheid van beschermde Peelgebieden?

Antwoord.
Zoals beschreven onder de beantwoording van vraag 5 worden de gevolgen van de uitspraak van de Afdeling van 2 april jl. op dit moment nader door ons bestudeerd. Op voorhand bestaat er echter geen aanleiding om in de Omgevingsverordening een afzonderlijke vergunningplicht op te nemen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Immers, zoals uit de uitspraak van de Afdeling blijkt, vloeit reeds een vergunningplicht voort uit de Omgevingswet (Natuurvergunning) als significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied niet op voorhand uit te sluiten zijn.

Vraag 9.
Wil het College bij de actualisatie van de omgevingsverordening een bufferzone van 1 à 2 kilometer rondom Natura 2000-gebieden overwegen, waarin geen bestrijdingsmiddelen gebruikt mogen worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.
Het Rijk is primair verantwoordelijk voor beleid op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3, neemt het Rijk momenteel diverse initiatieven op dit onderwerp. Daarnaast wordt er op IPO-niveau een verkenning gedaan naar het effect van bestrijdingsmiddelen op o.a. Natura 2000-gebieden. Wij stellen bij voorkeur in overleg met IPO en het Rijk een beleidskader op dat toepasbaar is voor alle Natura 2000-gebieden en daarmee een ‘level playing field’ creëert voor de twaalf provincies.

Het al dan niet instellen van een bufferzone rondom Natura 2000-gebieden waarin geen bestrijdingsmiddelen gebruikt mogen worden en de contouren daarvan zal dus in samenhang met nog op te stellen interprovinciaal en nationaal beleid worden bezien.

Vraag 10.
Welke mogelijkheden ziet uw college om samen met (agrarische) ondernemers in de omgeving van deze natuurgebieden het pesticidengebruik terug te dringen?

Antwoord.
In het kader van het Limburgs Offensief Stikstof wordt de gebiedsgerichte aanpak voortgezet en verbeterd (Sonderend stuk inzake concept voorontwerp Limburgs Offensief Stikstof d.d. 22 april 2025 (GS DOC-00775041)). Voor de Groote Peel, Deurnsche Peel en Mariapeel (en Geuldal-Mergelland) is een regionaal gebiedsproces voorzien. Wij zien dit gebiedsproces als een kans om samen met ondernemers het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen in deze regio.
Zoals beschreven in de beantwoording van schriftelijke vragen van de SP over Glyfosaat op Limburgse landbouwgrond van januari jl. (GS DOC-00729195), heeft het Rijk daarnaast het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 opgestart, waarin o.a. provincies en agrarische ondernemingen samenwerken.

Vraag 11.
Is het College bereid om in overleg te treden met de provincie Noord-Brabant om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak voor de bescherming van de Peel tegen schadelijke pesticiden?

Antwoord.
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 9, is het Rijk primair verantwoordelijk voor beleid op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen. Samenwerking met andere provincies op dit thema vindt plaats via het IPO.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Baarlo, 09-04-2025

Betreft: pesticidendeken de Peel

Geacht College,

Uit recent onderzoek in opdracht van Werkgroep Behoud De Peel blijkt dat er in en nabij de Peel ruim drie keer zoveel pesticiden zijn aangetroffen als bij eerdere vergelijkbare studies in onder meer de Veluwe en Drenthe.[1] De onderzoekers troffen maar liefst 46 verschillende bestrijdingsmiddelen aan, waarvan een deel inmiddels verboden is. Deze stoffen werden aangetroffen tot diep in kwetsbare natuurgebieden zoals de Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel. D66 maakt zich grote zorgen om de uitkomsten van deze onderzoeken en wat dat betekent voor onze natuur, water en volksgezondheid. In dat kader heeft de D66 fractie van het Limburgs parlement een aantal vragen voor uw college:

1. Is het College bekend met het onderzoek dat in opdracht van Werkgroep Behoud De Peel is uitgevoerd naar de aanwezigheid van pesticiden in en rond de Peel?
2. Hoe beoordeelt het College de bevinding dat er een ‘deken van pesticiden uit de landbouw over de Peel’ ligt, inclusief middelen die inmiddels verboden zijn?
3. Er zijn in het verleden vaker signalen geweest over de impact van pesticiden op biodiversiteit. Ziet het College aanleiding om, mede naar aanleiding van dit onderzoek, nieuw of aanvullend onderzoek te doen naar de effecten op insecten en andere diersoorten in de Peel?

In eerdere commissievergaderingen verwees het College naar Den Haag voor effectieve landelijke actie tegen pesticidengebruik. Hoewel D66 de visie deelt dat landelijk beleid het meest effectief zou zijn, mogen we met deze onderzoeksresultaten niet langer een afwachtende houding aannemen.

4. Deelt uw college de opvatting van D66 dat de ernst van de situatie in de Peel vraagt om provinciaal handelen?

Op 2 april jl. heeft de Raad van State bepaald dat een natuurvergunning nodig is voor het gebruik van pesticiden nabij Natura 2000-gebieden.[2]

5. Op welke wijze gaat de provincie invulling geven aan deze uitspraak van de Raad van State?

[1] Grote hoeveelheid bestrijdingsmiddelen aangetroffen in de Peel: milieugroep spreekt van ‘deken van pesticiden’ | De Limburger
[2] Meer onderzoek nodig naar natuurgevolgen door gebruik gewasbeschermingsmiddelen in lelieteelt - Raad van State

Inte
rn

6. De provincie heeft de bevoegdheid om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden te verbieden. Overweegt uw college om beleidsregels op te stellen? Zo nee, waarom niet?
7. Is het College bereid om in kaart te brengen wat het verbieden van bestrijdingsmiddelen rondom kwetsbare natuurgebieden in de Peel zou kunnen opleveren voor biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit? Zo nee, waarom niet?
8. Hoe staat het College tegenover het voorstel van Werkgroep Behoud De Peel om vergunningplicht in te voeren voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de nabijheid van beschermde Peelgebieden?
9. Wil het College bij de actualisatie van de omgevingsverordening een bufferzone van 1 à 2 kilometer rondom Natura 2000-gebieden overwegen, waarin geen bestrijdingsmiddelen gebruikt mogen worden? Zo nee, waarom niet?
10. Welke mogelijkheden ziet uw college om samen met (agrarische) ondernemers in de omgeving van deze natuurgebieden het pesticidengebruik terug te dringen?
11. Is het College bereid om in overleg te treden met de provincie Noord-Brabant om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak voor de bescherming van de Peel tegen schadelijke pesticiden?

Namens de fractie van D66 in het Limburgs Parlement,

Anne Wesseling

Inte
rn